

Герич А.А., студентка III-Ж курсу;
керівник: Синевич І.С.,
викладач педагогіки

МУЛЬТИПЛІКАЦІЙНІ ЗАСОБИ НАВЧАННЯ ЯК ЧИННИК МОРАЛЬНОГО РОЗВИТКУ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

Інформаційна революція та глобалізація світу зробили сприйняття дійсності молодшими школярами в значній мірі залежними від того, як його подають медіа, тому в епоху становлення цифрових та інтерактивних технологій комунікації актуальним для розвитку підростаючого покоління є набуття системи знань і практичних умінь для орієнтації в інформаційних потоках сьогодення: пошуку, засвоєння, застосування інформації, зокрема, медіаінформації; адекватного сприймання, критичного осмислення, звільнення від непотрібних впливів, творчого інтерпретування різноформатної медіа продукції.

В державі розпочато застосування «Концепції впровадження медіаосвіти в Україні». Головна ідея Концепції полягає в сприянні становленню ефективної системи медіаосвіти в Україні для забезпечення загальної підготовки дітей та молоді до безпечної та ефективної взаємодії з сучасною медіасистемою.

Згідно з цією концепцією, медіаосвіта – частина освітнього процесу, спрямована на формування в суспільстві медіакультури, підготовку особистості до безпечної та ефективної взаємодії з сучасною системою мас-медіа, як традиційними (друковані видання, радіо, кіно, телебачення), так і новітніми (комп'ютерне опосередковане спілкування, інтернет) медіа, з

урахуванням розвитку інформаційно-комунікаційних технологій [3].

Доречно зауважити, що мета медіаосвіти – формування медіакультури особистості в середовищі значущих для неї спільнот (малих груп, родин, навчальних і виробничих колективів, місцевих громад тощо).

Тож впровадження медіаосвітніх освітніх процесів початкової школи спрямоване на формування медіаімунітету особистості; критичного мислення, яке забезпечить свідоме споживання медіапродукції на основі ефективного орієнтування в медіапросторі та осмислення власних медіа потреб, а також розвиток медіаторчості особистості спеціалізованими засобами медіа культури.

Одним з основних засобів медіаосвіти молодших школярів є мультиплікація. Тема мультиплікації знайшла своє відображення у працях Л. Бірюкова, А. Бурухіна, Л. Лебедєва, Л. Назарова, Л. Фесюкова, М. Сітцевої, Р. Силко, П. Скляра, Ю. Хомської та інших науковців.

Вчені наголошують, що використання мультиплікаційних засобів навчання робить уроки динамічними, яскравими, набагато результативнішими, різноманітними за жанрами. Такі уроки розвивають у дітей креативне мислення, навчають по-іншому сприймати матеріал, що вивчається, повніше й точніше висловлювати свої думки, проявляти свої індивідуальні можливості, долати певні труднощі в навчальній діяльності, самостійно будувати творчий процес, а це і є сходинки до формування життєвих компетентностей особистості.

Мультфільм, мультиплікація, анімація, мультиплікаційне кіно – це вид кіномистецтва, твори якого створюються шляхом зйомки послідовних фаз руху мальованих або об’ємних об’єктів. Серед мультиплікаційних фільмів виокремлюють лялькові, мальовані, пластилінові, комп’ютерні. Першим

мультфільмом в Україні був «Солом'яний бичок», створений В. Левандовським мальований мультфільм. Сьогодні найбільш популярними є комп'ютерні мультфільми («Маша і ведмідь», «Фіксіки» та ін.).

В. Сухомлинський слушно акцентував увагу на тому, що «у малюків своє бачення світу, своя мова художніх зображувальних засобів» [2, с. 36]. Мультиплікація є особливим жанром екранних мистецтв, де аудіовізуальний ряд підлаштований саме для дитячого сприйняття.

Як зазначає Р. Силко, «мультиплікація – це універсальна та інтернаціональна мова спілкування дітей та дорослих усього світу. Мультиплікація є дуже близькою до світу дитинства, бо в ній завжди присутня гра, злет фантазії й немає нічого неможливого. Мультиплікація є універсальним багатогранним засобом розвитку дитини у сучасному візуально насиченому світі. Виразні засоби мультиплікації є найбільш природніми для дитячого віку стимуляторами творчої активності та розкнутості мислення» [4, с. 188].

Тому, обираючи мультфільм, доцільно враховувати принципи дії мультиплікації на свідомість дітей. Переглядаючи будь-який мультфільм, дитина отримує різноманітну інформацію, що є не лише навчальною чи практичною.

У процесі перегляду мультиплікації виокремлюють три принципи впливу на свідомість і поведінку дітей: інформатизації, імітації, ідентифікації. Їх характеристику, варто розпочати з принципу інформатизації. Під час перегляду мультфільму дитина зустрічається не просто з новим знанням, а з цілим потоком нового й непізаного, за розуміння та сприйняття якого відповідає вона сама.

Не менш вагомим є принцип ідентифікації. Переглядаючи мультфільми, діти ідентифікують персонажів, стилі їхньої поведінки, предмети побуту тощо.

Ідентифікуючи себе з персонажем, діти наслідують його і засвоюють моделі поведінки, які часто бувають агресивними. А. Бандура наголошує, що одна телевізійна модель може бути предметом наслідування для мільйонів, і описує три способи проходження підкріпленого зразка для наслідування: у випадку, якщо за допомогою спостереження моделі можуть виникати нові реакції; у випадку, коли наслідування моделі поведінки за винагородою або покаранням може посилювати чи послаблювати стримування цієї поведінки; у випадку, коли наслідування моделі може сприяти актуалізації тих зразків поведінки, які й раніше відомі дитині.

Принцип імітації є тим принципом, вплив якого ми можемо бачити одразу. Адже, переглядаючи мультфільм, дитина хоче бути схожою на своїх героїв і тому з радістю наслідує улюблених персонажів [3].

Слід наголосити, що використання мультфільмів відносять до основних напрямів використання ІКТ у початковій школі. Вплив мультиплікацій на свідомість і поведінку молодших школярів є очевидним, оскільки їх перегляд починається не з першого чи другого класу, тому навчати правильного перегляду варто починати ще з дошкільного віку.

Критеріями правильного підбору мультиплікаційних фільмів, вважаємо такі: чітко регламентований час перегляду, підбір мультиплікацій з урахуванням вікових особливостей дітей, їхніх уподобань і характеру, обов'язковий попередній перегляд мультфільму дорослими, спільний перегляд з дитиною з наступним обговоренням [1, с. 88].

У ході перегляду мультфільмів дитячий мозок обробляє графічні зображення і різну інформацію. Вважаємо, що пізнавальні, розважальні мультфільми

несуть позитивний вплив. Найважливішим із позитивних факторів є стимуляція навчання.

Використання мультиплікаційного, казкового персонажа стимулює міжособистісні відносини, навчання та соціальний розвиток дітей. Вчителі 1–2 класів використовують персонажі майже на кожному уроці. Не менш цікавим використання мультфільмів є для учнів 3–4 класів. Наприклад, урок у 4 класі «Материки Землі». Можна використати фрагменти мультфільму «Уроки тітоньки Сови», а саме, «Географія для малих», або мультфільм «Географія для самих маленьких».

Тема уроку нова, насичена інформацією і перегляд мультфільму протягом 2–3 хвилин приковуватиме дитячу увагу до рослинного, тваринного світу, до племен Америки і т.д. На виховних заняттях теж можна використовувати фрагменти – «Пори року» («Уроки тітоньки Сови»), «Смішарики: Абетка доброзичливості» тощо. На кожному уроці «Основ здоров'я» учнів можуть супроводжувати персонажі анімаційного серіалу «Смішарики». Автори підручника рекомендують список мультфільмів під час вивчення курсу «Основ здоров'я».

Сучасні мультики сприймаються молодшими школярами по-різному і мають певний вплив на дитячу психіку і здоров'я. Мультфільми представляють собою відмінний спосіб передачі інформації в мозок дитини. Мультфільми для дітей можуть бути смішними і в той же час пізнавальними та розвиваючими. Розвиваючі мультики допомагають дитині опанувати корисну інформацію і надалі використовувати її позитивні якості в житті. Дослідження показують, що розвиваючі мультики сприяють розвитку інтелекту навіть у найменших глядачів. Тож можемо виділити такі особливості мультфільмів:

- привернення уваги;
- вища продуктивність уроку;

– зміна ставлення до мультфільмів: діти починають сприймати їх як джерело знань, а не лише як розвагу.

Використання пізнавальних мультфільмів на уроках в початковій школі сприяє:

- підвищенню мотивації;
- демонстрації можливостей мультфільму;
- зростанню якості навчання і виховання [3].

Поведінка дітей багато в чому залежить від тієї інформації, яку вони беруть із засобів масової інформації, зокрема перегляд мультиків. Інколи вигадані герої стають кумирами дітей. Перегляди мультиплікаційних фільмів змушують повірити маленьку людину в добро і зрозуміти, що таке зло. Більшість дітей прирівнюють на себе ролі і хочуть бути героями в реальному житті.

Тому на уроках в початковій школі вчителям необхідно використовувати фрагменти пізнавальних мультфільмів, щоб урок дітям запам'ятався і був насиченим. А від грубих і страшних мультиків, дітей потрібно огорожувати і ця робота під силу батькам. Адже телевізійний ефір має їх достатньо. Не слід завантажувати дітей інформацією, яка заважає їх нормальному розвитку. А вчителям початкових класів, з багатьох мультфільмів можна взяти «іскорки» для своєї нелегкої праці.

Таким чином, правильно організований і прокоментований сеанс перегляду вдало підібраної мультиплікації сприяє активізації навчально-пізнавальної активності молодших школярів. Адже використання навчальних інформаційних технологій слугує засобом підвищення мотивації навчально-пізнавальної діяльності, урізноманітнення педагогічного процесу, розвитку розумових здібностей, самостійної творчої активності молодших школярів.

Список використаних джерел

1. Будник О. Інформаційно-комунікаційні технології в сучасній початковій школі: реалії та перспективи / О. Будник, Ю. Минай // Гірська школа Українських Карпат. – 2016. – № 14. – С. 84–88.
2. Вознесенська О.Л. Сімейна медіа-освіта в системі позашкільної освіти [Текст] / О.Л. Вознесенська, М.Ю. Сидоркіна // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. Серія 5: Педагогічні науки: реалії та перспективи: Збірник наукових праць / М-во освіти України, Нац. пед. ун-т ім. М.П. Драгоманова. – К.: Вид-во НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2011. – Вип. 26. – С. 35–39.
3. Медіаосвіта та медіа грамотність: підручник / Ред.-упор. В.Ф. Іванов, О.В. Волошенюк; За науковою редакцією В.В. Різуна. – К.: Центр вільної преси, 2012. – 352 с.
4. Силко Р.М. Мульт-терапія як технологія виховання дітей. Активна мульт-терапія / Р.М. Силко // Вісник. Серія: Педагогічні науки. – 2014. – № 120. – С. 188–190.

УДК 373.3.091.313:76(043.2)

Дорчинець М.І., студентка III-Г курсу;
керівник: Синевич І.С.,
викладач педагогіки

МЕДІАОСВІТА В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Культурні та особистісні зміни, які відбуваються з підростаючим поколінням, багато в чому пов'язані з розвитком цивілізації, з інноваціями в галузі засобів масової комунікації. Особливе значення грамотна робота з інформацією має, коли йдеться про дітей та підлітків. У них відсутній достатній життєвий досвід, вони ще схильні до сліпого наслідування привабливих образів.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>